

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA: miesięczna 4 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 4 zł. 4 gr. 80, za granicę 8 zł.
OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem 6 lam 25 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 lam. 15 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej, zagraniczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe, skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca o 25 proc. drożej. Administracja nie bierze odpowiedzialności za terminowe umieszczenie ogłoszeń. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

JÓZEF KŁODECKI 686 D
ZAMKOWA Nr. 17 (obok kościoła św. Jana). **TELEFON 928.**
Poleca po cenach bezwzględnie niskich:
FIRANKI, OBRUSY, KOLDRY watawne i pluszowe,
PODUSZKI, płótna bielizniane, bielizna damska, męska, kamizelki wełniane, pullovery i galanterje,
Wełny na suknie, płaszcze i materiały na ubrania męskie.
JEDWABIE, CHODNIKI, DYWANY, WYPRAWY ŚLUBNE.
Wielki wybór wszelkich towarów.
UWAGA! Dla młodzieży szkolnej materiały na mundurki i fartuszki.

Wyrok w sprawie bandy szpiegowskiej.

NOWOGRÓDEK. (Pat.). W dn. 4 b. m. Sąd Okręgowy w Grodnie na sesji wyjazdowej w Słoniemiu rozpoznał sprawę złożonej z 6 ludzi bandy szpiegowskiej na czele z Michałem Korolem. Sąd, po przeprowadzeniu rozprawy, wydał wyrok, skazujący Michała Korola na 12 lat ciężkiego więzienia, Szkodę Romana — na 10 lat ciężkiego więzienia, Jerzego Korola — na 8 lat ciężkiego więzienia, Walerjana Korola — na 5 lat ciężkiego więzienia, Eugenję Korolównę — na półtora roku, Paludzia Eugenjusza — na półtora roku, Krupienia Abrama — na 6 miesięcy.

Skazanie studenta uniw. poznańskiego

POZNAŃ. (Pat.). Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął w dn. 4 b. m. student uniwersytetu poznańskiego Marjan Łażewski, oskarżony o pobicie przodownika policji przed gmachem uniwersytetu w czasie pamiętnych zajść po obchodzie imienin marszałka Piłsudskiego. Sąd skazał Łażewskiego na miesiąc więzienia.

Rewizje i areszty wśród Niemców pomorskich.

BYDGOSZCZ. (Pat.). W dniu 4 b. m. po południu aresztowano pod zarzutem działalności antypaństwowej 9 obywateli polskich narodowości niemieckiej. Są to: Oskar Wendler, zarządca dóbr hr. Kayserlinga, Rudolf Schiemann z Wejherowa, Ferdynand Taube z Wejherowa, Jan Suchecki, Alfons Bartel, dyrektor niemieckiej szkoły prywatnej w Wejherowie, Gustaw Bamberg, kierownik niemieckiego Landsbundu w Wejherowie, Juliusz Bradtke z Wejherowa, Czesław Tatuliński, rolnik, syn czolowego kandydata z listy niemieckiej na Pomorzu i Rode-nacker, właściciel dóbr Celbowo w pow. pomorskim. Aresztowania poprzedziły rewizje w mieszkaniach aresztowanych, gdzie znaleziono wiele materiału obciążającego.

Zamknięcie gimnazjum ruskiego.

LWÓW. (Pat.). Prasa donosi, że kuratorium okręgu szkolnego we Lwowie zdecydowało wczoraj zamknięcie prywatnego gimnazjum ruskiego w Drohobyczu. Motywem decyzji kuratorium był, jak donoszą dzienniki, stwierdzo-

Czerwony kogut znów hula.

LWÓW. (Pat.). Prasa donosi, że ubiegłej nocy, po dłuższej przerwie, na terenie powiatu sokalskiego dokonano nowego aktu sabotażu. Na folwarku w Wolicy Komarowej podpalono 6 stert zboża, z których trzy spłonęły. Szkody wynoszą około 14 tysięcy

Rozwiązanie Rady miejskiej Będzina.

BĘDZIN. (Pat.). — Na mocy reskryptu ministra spraw wewnętrznych wojewoda kielecki rozwiązał w dniu 4 b. m. radę miejską miasta Będzina, zwalnia-

Granicą wschodnią Francji jest Wisła.

PARYŻ. (Pat.). Omawiając na zebraniu politycznym politykę zagraniczną Francji Franklin Bouillon oświadczył, że ze wszystkich stron słyhać obecnie głosy o wojnie, w związku z czym powstaje kryzys ekonomiczny. Jest tylko jeden sposób uniknięcia wojny: — stwierdził mowa — przedewszystkiem utworzenie unji

Niemiecko-sowieckie porozumienie w sprawie rozbrojenia.

BERLIN. (Pat.). Telegraphen Union donosi, że w czasie wczorajszego spotkania między ministrem spraw zagranicznych Rzeszy dr. Curtiusem a sowieckim komisarzem spraw zagranicznych Litwinowem poruszono zagadnienie polityczne i gospodarcze, pozostające w związku ze stosunkami niemiecko-sowieckimi, przy czym Litwinow podkreślił, że solidarne postępowanie Niemiec i Rosji sowieckiej na przygotowa-

W rządzie sowieckim ustawiczne zmiany.

MOSKWA. (Pat.). Na temat niespodziewanej dymisji Sycrowa ze stanowiska szefa rządu sowieckiej republiki rosyjskiej krąży w Moskwie najróżnorodniejsze wersje, niekiedy wręcz fantastyczne. Najbardziej prawdopodobna wydaje się pogłoska, że dymisja spowodowana była rozbieżnością poglądów Sycrowa i większości

Budżet Rzeszy niemieckiej.

BERLIN. (Pat.). Opracowany przez rząd Rzeszy budżet na rok 1931/32 będzie przedstawiony dziś Radzie Państwa Rzeszy, wydatki i dochody budżetu wyznaczające ustalone zostały w wysokości 10,4 miljarda mk. Budżet nadzwyczajny wynosi 237.773 ty-

Delegacja sowiecka w Genewie.

GENEWA. (Pat.). Przybyła do sowiecka delegacja na przygotowaną konferencję rozbrojeniową. Delegacja składa się z 9 członków z Litwinowem i Luna-

Program reformy finansów niemieckich w Radzie Państwa.

BERLIN. (Pat.). Przy licznych udziałach premierów i ministrów krajów związkowych, przedstawicieli parlamentu i członków rządu niemieckiego rozpoczęła dziś Rada Państwa Rzeszy obrady nad projektami ustaw, wchodzącymi w skład rządowego programu reformy finansowej i gospodarczej. Rząd przedstawił Radzie preliminarz budżetowy na rok 1931/32. Kanclerz Brüning w dłuższym przemówieniu uzasadnił program rządowy, wskazując na doniosłe znaczenie projektów ustaw. Kanclerz zwrócił uwagę, że program rządu, zwłaszcza w zakresie reformy finansowej pozostaje w

Zjazd polskich grup mniejszościowych w Rydze.

RYGA. W połowie listopada b. r. odbędzie się w Rydze drugi z kolei zjazd polskich grup mniejszościowych Europy, w którym wezmą udział przedstawiciele lud-

Porwanie urzędnika estońskiego przez straż sowiecką.

TALLIN. (Pat.). Na jeziorze Pejpus został porwany przez żołnierzy sowieckich inspektor estońskiej straży granicznej, który odbywał inspekcję, objeżdżając swój

Ruch lappowców w Finlandji wzrasta.

HELSINGFORS. (Tel. wł.). Organ lappowców „Aktivisti” po dłuższej przerwie ukazał się ponownie, przyczem zreagowany jest w bardzo wojowniczym tonie. W artykule wstępnym pod tytuł: „Zbliża się decydująca chwila” pismo to pisze między innymi: Mymeln jest zdanie, jakoby ostatnie wypadki były cięsem śmiertelnym dla ruchu lappowskiego, Nadszedł obecnie czas wykazać, kim jesteśmy, do czego dążymy i jakie mamy cele.

Lappowcy w obronie Walenniusa

HELSINGFORS. (Tel. wł.). Z różnych okolic donoszą, że po wsiach zbierane są podpisy na liście, żądającym natychmiastowego zwolnienia gen. Walenniusa. W Rivalian zbieracze podpisów zwrócili się do miejscowej organizacji Schuttkorzu z zapytaniem, czy członkowie jej ewentualnie zgodziliby się wziąć udział w wyjeździe do Helsingforsu. Celem te-

Dzień polityczny. Liczba uwięzionych b. posłów.

Listy uwięzionych b. posłów sejmowych znacznie się zwiększyły ostatnimi dniami. Siega ona w chwili obecnej liczbą 80 osób.

Nowe aresztowania.

„Kuryer Warsz.” z dn. 4 b. m. komunikuje: W niedzielę po południu przedstawiciele policji politycznej zatrzymali koło Zakliczyna auto, wiozące sędziego Brodackiego,

W czwartek—6 listopada o godz. 7 i pół wiecz. w lokalu Klubu Narodowego przy ul. Orzeszkowej 11, odbędzie się

Zebranie Przedwyborcze, na którym wygłosi referat b. Prezes Parlamentarnego Klubu Narodowego

Prof. Roman Rybarski

Wstęp za kartami wstępu, które wydaje Sekretariat Narodowego Komitetu Wyborczego (Orzeszkowej 11).

KOMUNIKAT KLUBU MŁODYCH.

Zarząd Klubu zawiadamia wszystkich członków, że w dniu 7 b. m. odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE

w lokalu przy ul. Orzeszkowej Nr 11 o godz. 19-ej min. 30.
Porządek dzienny:
1) Referat kol. Korybut — Daszkiewicz Stanisława p. t.: „Praca Komitetu Narodowego podczas wojny światowej”.
2) Wybór Wice - Prezesa.
3) Komunikaty i wolne wnioski.
Obecność członków obowiązkowa. Sympatycy mile widziani.

BANDYCKIE POPISY BOJÓWKARZY W WARSZAWIE.

Napady na wiec, na redakcję „Gaz. Warsz.,” „ABC” i na Sekretarjat Stron. Narodowego.
(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. We wtorek wieczorem bojówka, która nie dostała się na wiec Stronictwa Narodowego w lokalu Muz. Przemysłu i Rolnictwa, strzelała do okien, następnie zaś napadła na wychodzących.

Padły ze strony bojówki strzały, od których kilkanaście osób poniosło rany. Ciężko ranni dwaj studenci i robotnik Baran, odwiezieni zostali do szpitala.

Bojówka udała się następnie na ul. Zgoda; nie zdoławszy wdrzeć się do redakcji „Gazety Warszawskiej”, zdemolowała kantor znajdujący się na parterze.

Ztamtąd przeszła bojówka do administracji ABC, wdarła się do wnętrza, które zdemolowała.

Wreszcie udała się bojówka do sekretarjatu Klubu Narodowego przy ul. Jerolimskiej 17, zdemolowała kilka pokoi, administrację pisma ludowego „Zorza” oraz „Myśli Narodowej” i wyrzuciła z drugiego piętra książki, druki, odezwy wyborcze itp. Oczekujący na dole bojówkarze zabrali to wszystko i uciekli ze swym łupem.

Już w Sądzie Apelacyjnym sprawa Kwapińskiego.

WARSZAWA. Sprawa b. posła Kwapińskiego, skazanego w Sosnowcu na 1 rok więzienia, za mowę na wiecu, ma być rozpoznawana we środę w Sądzie Apelacyjnym.

Aresztowanie b. posła niemieckiego.

WARSZAWA. Na Pomorzu aresztowano b. posła niemieckiego Tatulińskiego.

Proces o zabójstwo Franciszka Siczki, uczestnika napadu na p. Nowaczyńskiego.

WARSZAWA. W Sądzie Okręgowym w Warszawie zakończył się proces o zabójstwo b. konfidenta policji, a jednocześnie bojownika P. P. S. Frakcji Rewolucyjnej, który między innymi miał na sumieniu pamiętny napad na red. Adolfa Nowaczyńskiego. Oskarżeni w tej sprawie dwaj bracia Pawłowscy, w wyniku rozprawy zostali uniewinnieni. Jeden z nich dla braku dowodów winy, drugi zaś, ponieważ Sąd uznał, iż działał w obronie koniecznej.

Wyjazd doradcy finansowego do Ameryki.

WARSZAWA. Min. Skarbu Matuszewski dn. 7 bm. wyda obiad pożegnalny na rok życia p. Deveya.

Hitlerowcy zgłosili w parlamencie ustawy antypolskie.

WARSZAWA. Niemiecka partja narodowa w Berlinie zgłosiła w Reichstagu wniosek, skierowany przeciw mniejszości polskiej. Projekt ustawy przewiduje, że obywatele niemieccy, którzy posyłają dzieci do szkół polskich, będą pozbawieni prawa nabywania gruntów.

Ustawa przewiduje także zarządzenie przeciwko rolnikom niemieckim, którzy zatrudniają robotników emigrantów. O ile tacy rolnicy zamieszkiwaliby tereny wschodnie byłoby pozbawieni prawa korzystania z funduszu zapomogowego.

Także kara przewidywana jest dla tych rolników niemieckich, którzyby pozwolili swym robotnikom — obywatelom narodowości polskiej posyłać dzieci do szkół polskich.

Wyrok na b. posła.

NOWOGRÓDEK. (Pat.). W dniu 4 b. m. Sąd Okręgowy w Grodnie na sesji wyjazdowej w Słoniemiu rozpatrywał sprawę byłego posła z B. W. R. K. P. Pawła Kryńczuka, oskarżonego z art. 129 i 154 K. K. Sąd, pod przewodnictwem wiceprezesa Dessina, skazał byłego posła Pawła

Procesy prasowe. Zasądzenie dwóch redaktorów.

LÓDŹ. (Pat.). Wczoraj wieczorem, przed sądem okręgowym zakończyła się rozprawa przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu „Gazety Porannej” Gustawowi Kronmanowi, oskarżonemu o opublikowanie sprawozdania z kongresu Związku Obrony Prawa i Wolności Ludu w Krakowie. Sąd, pod przewodnictwem sędziego Kozłowskiego, skazał red. Kron-

Walka z komunizmem.

ŁUCK. (Pat.). W nocy z dnia 2 na 3 b. m. zlikwidowano we Włodzimierzu trzy komitety komunistycznej partji Zachodniej

Kryńczuka na rok ciężkiego więzienia za antypaństwowe wystąpienia w Holynce. W dniu 4 bm. odbędzie się druga rozprawa przeciwko b. posłowi Kryńczukowi, oskarżonemu z tychże artykułów K. K. o antypaństwowe wystąpienia w Dereczynie.

mana na jeden rok twierdzy. Również wczoraj odbyła się rozprawa przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu tygodnika „Łodzianin” Aleksandrowi Nowakowskiemu, oskarżonemu o podanie sprawozdania z kongresu krakowskiego. Red. Aleksander Nowakowski skazany został na jeden rok twierdzy.

Ukrainy. W związku z tem aresztowano około 50 osób. Dochodzenia policyjne w toku.

WYCHOWANIE NARODOWE.

Wychowanie młodego pokolenia jest podstawą przyszłości narodu, jest gwarancją rozwoju i potęgi państwa.

Dzisiaj, gdy przystępujemy do wyborów, program obozu narodowego w tej dziedzinie można określić krótko: żądamy, żeby szkolnictwo polskie realizowało zasady wychowania narodowego;

Dopiero takie państwo, które posiada dzielny, ideowy korpus wychowawców, może skutecznie wychowywać młodzież. Wychowywać, to jest rozwijać moralnie i intelektualnie, zgodnie z potrzebami narodu i państwa.

Wychowywać, to jest rozbudzać i umacniać wartości pozytywne w duszy młodzieży: poczucie prawdy, przywiązanie do tradycji religijnej i narodowej, miłość rodziny, poczucie solidarności wszystkich warstw narodu w służbie państwa, honor i poczucie prawa i sprawiedliwości.

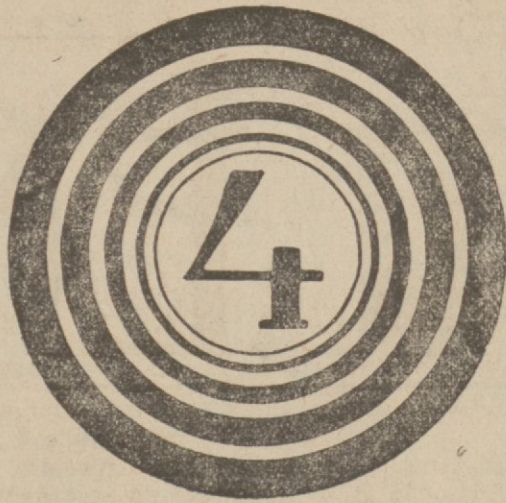
Ala szkoła musi być, naszym zdaniem, nie tylko zakładem wychowawczym w duchu ideałów ogólnoludzkich, musi ona być ponadto instytucją wychowania narodowego.

Ala szkoła musi być, naszym zdaniem, nie tylko zakładem wychowawczym w duchu ideałów ogólnoludzkich, musi ona być ponadto instytucją wychowania narodowego. Znaczący to, że powinna umożliwiać młodzieży wchłonięcie i zrozumienie kultury narodowej, bo wychowanie, dopiero przez oparcie go na głębokim podłożu kultury narodowej, zyskuje treść wewnętrzną i znaczenie.

Ala szkoła musi być, naszym zdaniem, nie tylko zakładem wychowawczym w duchu ideałów ogólnoludzkich, musi ona być ponadto instytucją wychowania narodowego. Znaczący to, że powinna umożliwiać młodzieży wchłonięcie i zrozumienie kultury narodowej, bo wychowanie, dopiero przez oparcie go na głębokim podłożu kultury narodowej, zyskuje treść wewnętrzną i znaczenie.

Ala szkoła musi być, naszym zdaniem, nie tylko zakładem wychowawczym w duchu ideałów ogólnoludzkich, musi ona być ponadto instytucją wychowania narodowego. Znaczący to, że powinna umożliwiać młodzieży wchłonięcie i zrozumienie kultury narodowej, bo wychowanie, dopiero przez oparcie go na głębokim podłożu kultury narodowej, zyskuje treść wewnętrzną i znaczenie.

Ala szkoła musi być, naszym zdaniem, nie tylko zakładem wychowawczym w duchu ideałów ogólnoludzkich, musi ona być ponadto instytucją wychowania narodowego. Znaczący to, że powinna umożliwiać młodzieży wchłonięcie i zrozumienie kultury narodowej, bo wychowanie, dopiero przez oparcie go na głębokim podłożu kultury narodowej, zyskuje treść wewnętrzną i znaczenie.

LISTA NARODOWA STAJE do WYBORÓW, aby WYWALCZYĆ KOBIECIE

ochronę rodziny i małżeństwa.

Kronika Przedwyborcza.

Porozumie się i potem zgodnie blagujcie!

Powiększ radę musimy dać „Słowu” i „Kurjerowi Wil.”

Wczoraj obydwaj pisma zamieścili informacje o wiecu w niedzielę, przy ul. Dominikańskiej 4, na którym przemawiał p. Zwierzynski.

Obiedwie informacje różne i obiedwie zblagowane od początku do końca.

A więc: wiecu nie rozwiązywały żadne władze, bo ich na sali nie było. Trwał wiec w niezwykłym spokoju i porządku około dwóch godzin.

W czasie jego przemówienia nikt absolutnie z sali nie wyszedł, dopiero, gdy skończył i gdy publiczność przyjęła jego przemówienie gorącym oklaskiem, poczęto z sali wychodzić.

Wtedy to, licząca kilka osób, grupa jakichś sanatorów usiłowała wszcząć zamieszanie. Bez skutku jednak. P. Zwierzynski udzielił nawet głosu dwóm osobom z pośród owych zwolenników B. B. i odpowiadał na zwrócone do niego zapytanie.

Właściwie skończył się w zupełnym spokoju, zamknięty przez p. Zwierzynskiego.

Podobnie niemądre i pełne blagi są informacje o zebraniu, na którym przemawiał prof. Komarnicki.

Blagujcie, ale nieco sprytniej i zgodnie!

B. poseł Hańko na widowni.

W związku z unieważnieniem listy wyborczej Centrolew w

Pamiętajcie o funduszu wyborczym Stronnictwa Narodowego

Wpłaty kierować należy do „Dziennika Wileńskiego”.

przyszłym Sejmie porać się z aktualnymi problemami oświatowymi.

Będziemy więc walczyć z prawdami antyreligijnymi, rozrastającymi się obecnie tak bardzo niestety w naszym szkolnictwie. Będziemy stać mocno na gruncie religijnego wychowania młodzieży.

Będziemy walczyć o poprawę bytu nauczycielstwa w miarę środków finansowych państwa, jesteśmy bowiem zdania, że już oddawna przyszedł czas na to, by uwolnić nauczycielstwo od ciężaru t. zw. ustawy sanacyjnej, która w rozumieniu ówczesnego rządu była ustawą na czas przejściowy, a która przetrwała dotychczas, mimo wielokrotnych obietnic rządów pomajowych i mimo, że ze strony Sejmu uczyniono wszystko, by realizację tych obietnic przyspieszyć.

Będziemy walczyć o swobodę wykonywania praw obywatelskich przez nauczycieli, o niezależność nauczycielstwa i szkolnictwa w ogóle od władz administracji politycznej, będziemy walczyć przeciwko tak częstej dziś niestety tendencji władz administracji szkolnej w ocenie wyników pracy nauczycieli.

W dziedzinie szkolnictwa powszechnego starać się będziemy we wszelkich siłach o wstrzymanie groźnych postępów analfabetyzmu, które nam grożą, wobec wstrzymania przez rząd nominacji nowych nauczycieli. Zdajemy sobie sprawę z trudności finansowych państwa, stoismy jednak na gruncie obowiązku wykształcenia elementarnego. Ciężko on nie tylko na rodzicach dzieci w wieku szkolnym, lecz także i na Państwie i musi być wykonany.

W dziedzinie szkolnictwa średniego stać będziemy na gruncie 8-klasowego gimnazjum, bronić będziemy w szczególności odpowiedniego uwzględnienia kultury łacińskiej w szkolnictwie.

święciańskim okręgu, zwiększył pracę agitacyjną przywódcą pseudo Stronnictwa Chłopskiego b. poseł Hańko, który w ub. niedzielę ponownie odwiedził Wilno oraz Świeciany.

Hańko oraz jego mąż zaufania F. Żarnowski wydali odezwę do wyborców, oraz zorganizowali kilka zebrań przedwyborczych.

Staroobrzędowcy święciańscy niepewni.

Donoszą ze Świecian o całkowitej klęsce sanacyjnego Komitetu wyborczego staroobrzędowców, który popiera listę B. B. Komitet ten niema zaufania wśród staroobrzędowców, ponieważ na liście wyborczej BB. jest p. Borys Pimonow.

Staroobrzędowcy uważają, iż p. Borys Pimonow nie obroni interesów małorolnych chłopów. Komitet wyborczy staroobrzędowców nie potrafił zorganizować wieców przedwyborczych.

Na zebraniu przedwyborczym tegoż Komitetu nikt nie przyszedł.

Wspólne czasopismo białoruskie.

Organizacje białoruskie stojące na gruncie niepodległości utworzyły wspólny blok wyborczy łącznie z ukraińcami pod nazwą „Ukraińsko-białoruskiego bloku”. Blok ten przystąpił do wydawania jednego pisma białoruskiego pod nazwą „Bielaruskij Klicz”. Wskazanie inne czasopisma białoruskie zostały na czas wyborów zamknięte.

Dobre wiadomości.

Huragan nad Anglią.

LONDYN (Pat) — Burza, która szalała onegdaj nad Anglią, trwała wczoraj z całą gwałtownością, szczególnie w Walii. Na kanale Bristolskim zauważono szczytki rozbitego okrętu, w których domyślają się resztek statku francuskiego, żeglującego pod wodzą kpt. Marchand. 5 ludzi załogi tego statku prawdopodobnie zginęło.

Życie gospodarcze.

Zmniejszenie rezerw skarbowych o 75 mil.

WARSZAWA. (Pat.) Ministerstwo Skarbu komunikuje: Pismem z dnia 30 października r. b. doradca finansowy rządu polskiego p. Devey zwolnił, zgodnie z postanowieniami planu stabilizacyjnego, 75 milionów złotych specjalnej rezerwy skarbowej, pozostającej w Banku Polskim, a to wobec posiadania przez skarbowo państwa dostatecznych rezerw kasowych i utrzymania w ciągu 3 lat równowagi budżetowej.

Zwolniona suma 75 milionów została przeznaczona przez Ministerstwo Skarbu, po uzgodnieniu z doradcą finansowym i prezesem Banku Polskiego na: 1) spłatę bezprocentowego długu skarbowo państwa w Banku Polskim w kwocie 25 milionów złotych, 2) fundusz „F”, z przeznaczeniem na pomoc dla instytucji rolniczych — 25 milionów złotych, 3) zwiększenie płynnych rezerw skarbowo państwa — 25 milionów złotych.

Bilans Banku Polskiego. WARSZAWA. (Pat.) Za trzecią dekadę października r. b. bilans Banku Polskiego wykazuje zapas złota 561.981 tys. zł., to jest o 46 tys. więcej, niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądz i należności zagraniczne, zaliczone do pokrycia, wzrosły o 25.211 tys. do 312.255 tys. zł. Również i niezależne do pokrycia wzrosły o 1.914 tys. do 122.080 tys. zł. Portfel wekslowy zwiększył się o 2.449 tys. i wynosi 710.705 tys. zł. Pożyczki zastawowe zwiększyły się o 996 tys. do 76.155 tys. zł. Inne aktywa wzrosły o 19.769 tys. i wynoszą 172.622 tys. zł. W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań zmniejszyła się o 21.207 tys. do 206.167 tys. zł. Obieg biletów bankowych urosł o 117.113 tys. do sumy 1.408.440 tys. zł. Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, wyłącznie złotem, wynosi 34,81 proc., pokrycie kruszcowo-walutowe — 54,15 proc., wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 39,9 proc. W obecnym wykazie dekadowym znikły zupełnie dwie pozycje, które figurowały w poprzednich wykazach, mianowicie w pasywach, pozycja „Rachunek specjalny Skarbu Państwa” w kwocie 75 milionów złotych, w aktywach pozycja „Dług Skarbu” w kwocie 25 milionów zł.

Wygrane pożyczki dolarowej. WARSZAWA. (Pat.) Urząd Pożyczek Państwowych podaje do wiadomości numery obligacji 5% premijowej pożyczki dolarowej, na które padły wygrane w dniu 3 listopada 1940 r. Główniejsze wygrane padły w sposób następujący: 8 tys. dolarów — Nr. 127.085, 3 tys. dol. — 975.312, po tys. dol. —

Z prasy.

Czego się nie konfiskuje?

Jak bardzo wojujący bezboźnicy czują się pewnie pod rządami „sanacji moralnej” tego dowodzi fakt ich coraz śmielszych wystąpień. Ostatnio pojawiło się nowe — obok „Wolnomyśliciela Polskiego” — pismo p. t. „Racjonalista”, w którym prof. Tadeusz Kotarbiński ubolewa, że w auli uniwersyteckiej wisi krucyfiks — z powodu czego prof. Kotarbiński „rumieni się”. Prof. Kotarbiński bluźni:

„Nauka kroczy przed doktryną, wedle której pewna porcja soku winogronowego (i), poddane fermentacji alkoholowej po wykonaniu w jej obecności i nad nią pewnych zabiegów psychologicznych — staje się krwią człowieka zmarłego przed kilkunastu wiekami”.

Doprawdy trzeba rumienić się ze wstydu na myśl, że posiadamy w społeczeństwie takich przedstawicieli „nauki”. „Racjonalista” nazywa się bowiem organem „intelektualistów”, co nie przeszkadza mu czerpać argumentów z warszawskiego, rynsztoka.

Jak dalece rewalacje tych panów, z dziedziny religijnej są śmieszne tego dowodzi także cytata:

„Kościół watykański przygotowuje się do ogłoszenia nowego dogmatu: równości Matki Boskiej z Świętą Trójcą”. Czyż trzeba dowodzić, że uczeń pierwszej klasy, znający jako tako katechizm, mógłby zapędzić w kozł róg tych „intelektualistów”.

Pismo utrzymane jest niżej poziomem rewolucyjnego brukowca. Gdy pisze o walucie watykańskiej — musi dodać, „jest ona pewna, za kurs odpowiadają wszyscy święci”.

Smutne w tej historii jest to, że pisma tego typu rozchodzą się swobodnie, mimo, że członkiem rządu jest ks. prof. Zongolowicz.

Żagadki konkursowe.

Lwowski „Kurjer Poranny” zamieszcza szereg „żagadek konkursowych”, z których podajemy niektóre gwoli ubawienia naszych Czytelników:

Czy głoszący jawnie przy zbliżających się wyborach będą siedzieli w kryminale?

Dlaczego dla p. Marji Jaworskiej, gdy straciła długi poselskie wskutek rozwiązania Sejmu, stworzono nowy etap V stopnia służbowego?

Czy przyszedł Sejm dzięki zmianie ustroju będzie miał kara zamiast Marszałka?

Dlaczego aresztowano posła Baćmaga, gdy wystąpił z BB?

Dlaczego w Brześciu niema ani jednego posła z B. B.?

Dlaczego jen. Krzemieński, obecny prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa, dawniej nazywał się Friedmann, skoro jego ojciec nazywał się Karp?

Czem list pasterski ks. biskupa Łozińskiego, propagujący czystość wyborów, zasłużył na konfiskacie?

Za trafne rozwiązanie tych żagadek redakcja „Kurjera” wyznaczyła nagrodę pod postacią wol-

nego biletu jazdy do Brześcia nad Bugiem.

Śladami Sicińskiego.

„Polska” potępia ostro rozbijanie wieców przedwyborczych co jest odziedziczoną z doby przedpodziałowej warcholstwem.

W dobie zrywania Sejmu przedzoborowego — sponiewierane były również i Sejmiki prowincjonalne. Wolny wybór posła do Warszawy — stał się fikcją. Rozstrzygała wola możnych, którzy uciekali się chętnie, rzekomo „pro publica bono”, do gwałtów i innych nadużyć.

A dziś przecież tak częste różne rozbijanie wieców, pobicie kandydatów na posłów, przeszkadzanie lub uniemożliwienie legalnie działającym organizacjom politycznym — jest to nie innego, tylko wskrzeszenie dawnych potępionych przez historię nadużyć sejmikowych, za które Polska szlachecka zapłaćca... niewiela.

Trupa Sicińskiego — jak głosi legenda — nie chciała przyjąć święta ziemia matka — ale współwinowajcami w zabiciu polskiej wolności, opartej na prawie, byli również warcholli sejmikowi, którzy z hasłem „dobro ojczyzny” — uniemożliwili współobywatelom wyrażenie swej woli na sejmikach zgodnie z głosem sumienia.

Wyborcze hocki-klocki.

Feljetonista „Lwowskiego Kurj. Por.” opowiada następujące, przedwyborcze „hocki-klocki”.

„Pieśni ludowa, ty roku przymierz między dawnymi a nowymi laty!”

A już! W roku Pańskim 1928 przed wyborami uczono chłopów w kaliskim śpiewaku:

„Kto idzie z „jedynek” będzie jadł chleb z szynką”.

A w roku Pańskim 1930 gdy tylko jakiś bebek zaczął na wiecu obiecywać złote góry zaraz mu chłopci przerywają ze złośliwym uśmiechem: „A co będzie z tą obiecanką szynką?”

W sieradzkim znowu chłop śpiewał ale już własnego pomysłu oberstą:

„Babe głosuje na bebe a katolik szczyry na cztery”.

Bo w sieradzkim mają już dość tej zalęganej sanacyjnej „szynki” i t. p. gruski na wierzbie — Zresztą czy tylko w sieradzkim? Czy aby nie w całym kraju?..

Ku pokrzepieniu.

„Szczerebiec” zamieszcza fragmenty wiersza Jana Kasprowicza. Wiersz ten drukowany był ongiś w tajem piśmie narodowym „Zjednoczenie”, za okupacji niemieckiej w maju 1918 r.

Kiedyż nastąpi Zmartwychwstanie? Kiedyż nam dusze wzrosną?

Czekać! Bo jeszcze mroźna zima Z jasną się zmagą wiosną

Lecz cóż to znaczy? Wszak wiadome Rządzące światem prawa

Odnosi triumf ostateczny Opatrzność przelaskawa:

Zwycięzca zbrodni, łamie pychę Rekami niechybnym!

Oreż wytraca tym, co myślą, Ze są władcami ziemi.

Już się przybliży kłnam ta wiosna — Ostatnia, widać, pora.

Albowiem, Polsko, na brak wiary Nieżabyt jesteś chora.

Niechże się skończy to czekanie: Nie dobrzeć ono służy,

Albowiem zastęp twój częstokroć Bywa gromadą tchórzów...

A gdy się skończy, człek narzęcie Biadać się odzwyczaił,

Ze masz zamato wolnych mędzów, Za dużo zaś lokal.

125 924, 023.375, 579.703, 703.942 i 091.905.

Bilans handlowy łotwy.

RYGA. (Pat.) Bilans handlowy Łotwy za września przedstawia się następująco: import we wrześniu osiągnął sumę 28.400 tys. latów, eksport zaś — 24.300 tys. latów. Wobec tego saldo ujemne wynosi 4.100 tys. latów.

Rejentom ma być odebrane prawo protestowania weksli.

W kołach rejentów, upoważnionych do protestowania weksli i prowadzących oddawna kancelarie do przyjmowania weksli nie zapłaconych w terminie, krąży pogłoski o projektowaniu pozbawieniu ich tego prawa. O prawie wyłączności na protestowanie weksli ubiega się rzekomo Ministerstwo Poczty.

Należy zaznaczyć, że od niejakiemu czasu niektóre organy prasy, zbliżone do Min. Poczty i Telegrafów podjęły akcję przeciwko rejentom, wskazując na wielkie ich zarobki i lansując projekt oddania tego przewleju władzy rządowej.

Zarządzenia banków państwowych.

W ostatnich dniach Bank Polski, oraz Bank Gospodarstwa Krajowego, zawiadomiły swych klientów, że będą przyjmować do dyskonta i redyskonta weksle kupieckie i przemysłowe z maksymalnym terminem płatności 45-dniowym, weksle zaś z pożyczek lombardowych i innych, nie będą mogły posiadać terminu dłuższego ponad dni 75 i to z warunkiem nieprolongowania.

Dotychczas w obu wypadkach obowiązywał termin trzymiesięczny, przyczem, przy pożyczkach można było weksle prolongować, bez, lub z częściową spłatą, co zwłaszcza dla rzemieślników, potrzebujących dłuższego kredytu obrotowego, było niezbędne.

Powiększe zarządzenia obu wymienionych banków, wywołały wśród sfer rzemieślniczych i przemysłowych wielkie rozgoryczenie, tembardziej, że ciasnota gotówkowa daje się we znaki warsztatom gospodarczym rujnowanym przez zastój.

Mydelko do zębów Dens-Majola czyści i konserwuje zęby

z całej Polski.

Zażydzenie szkół polskich postępuje.

(Kap.) Donosiliśmy o wypadkach wprowadzania nauczycieli i dzieci żydowskich do szkół polskich z dziećmi katolickimi. Wymieniliśmy między innymi Ostrów, w powiecie Włodawskim, gdzie wskutek niestępliwości powstał strajk dzieci, dalej Kolno, Wysokie Mazowieckie, a ostatnio szkołę w Szczuczynie.

Jak nam obecnie donoszą, wprowadzono do szkoły polskiej w Wysokim Mazowieckim, w województwie Białostockim, z nowym rokiem szkolnym znowu kilkadziesiąt dzieci żydowskich tak, że liczba dzieci żydowskich w szkole polskiej wzrosła do blisko 200. W wyższych oddziałach symultанных liczba dzieci żydowskich równa się liczbie dzieci polskich.

Na kilkakrotnie protesty rodziców, do władz szkolnych wysyłane, aby nie łączono ich dzieci razem z dziećmi żydowskimi i nie zamieniano szkoły polskiej katolickiej na symultanną, rodzice otrzymali odpowiedzi odmowne. Rozgoryczenie wskutek tego między nimi jest wielkie. Rodzice są zdecydowani walczyć w dalszym ciągu o szkołę dla swoich dzieci taką, jaką określa encyklika Papieża Piusa XI o chrześcijańskim wychowaniu młodzieży.

Jak się postępuje z zastąpionymi działaczami.

W „Słowie Pomorskiem” czytamy:

„Znany szermierz sprawy narodowej na Kaszubach, p. Leon Lński, który m. in. z działaczami kaszubskimi jedździł na kongres wersalski prosić o przyłączenie Kaszub do Polski, został w tych dniach wezwany do starostwa, gdzie odebrano mu jego wykaz osobisty, twierdząc, że postąpił nieformalnie wydając mu wykaz osobisty i przyznając mu tem samem obywatelstwo polskie, gdyż on właściwie (!) do niego nie ma prawa, jako obywatel gdański (!!). P. Lński od 1910—31 III do 1920 mieszkał wprawdzie w Gdańsku, ale całe życie przedtem mieszkał na terenie obecnej Rzeczypospolitej i urodził się w powiecie kartuskim

„Wiedziano o tem dokładnie w starostwie, skoro p. Lńskiemu wydano ongiś wykaz osobisty. Dziś temu działaczowi, którego celem życia całego było ofiarne praca dla Polski i Kaszub, odmawia się obywatelstwa polskiego, a zamian za nie ofiarowuje się „z łaski” gdańskiel!”

W okręgu wileńskim (m. Wilno i powiat wileński) do Sejmu głosujemy na 4.
W okręgu święciańskim (powiaty: święciański, brasławski, postawski i dziśnieński) do Sejmu głosujemy na 4.
W okręgu lidzkim (powiaty: lidzki, szczuczynski, wołożyński, oszmiański, wilejski i mołodeczański) do Sejmu głosujemy na 19.
Do senatu w całym województwie wileńskim głosujemy na 4.

„Łękiwość” Gdańszczan.

Starek polski „Kraaków”, który ostatnio do Hedżasu zawoził naboję karabinową, cement i cukier, wziął ze sobą małą połowę armaty wraz z amunicją. Razem waży wszystko 500 kg. Król Hedżasu Ibn Saud armatki naszej nie nabył, ponieważ uważał, że jedno działo na nic mu się nie przyda. Wobec tego „Kraaków” przywiózł działo z powrotem.

Następna podróż „Kraakowa” z ładunkiem węgla przewidziana była do Rouen. „Kraaków” zawiązał po ładunek do portu gdańskiego, ale musiał natychmiast zawrócić na pełne morze, ponieważ senat gdański, dowiedziawszy się o armacie, na pokładzie statku, wszczął alarm i na drodze dyplomatycznej zażądał od Polski usunięcia „niebezpieczeństwa, zagrażającego wolnemu miastu”. Polska uczyniła zadość Gdańszczanom. Do „Kraakowa”, który zatrzymał się w odległości 3 mil od brzegu, podpłynął szkuner i zabrał na pokład niedosłusznie armatki, którą przewiózł do Gdyni, skąd posłano ją do Ministerjum Spraw Wojskowych w Warszawie. „Kraaków”, nie grożący już bombardowaniem Gdańska, powrócił do portu i rozpoczął ładowanie węgla. Gdańszczanie odetchnęli. Od niechybnej zguby juratowali ich senat gdański.

Prawo wyborcze herszta marjawitów.

W Sądzie Najwyższym była ciekawa sprawa o prawo wyborcze Kowalskiego. Mianowicie komisja wyborcza przynała nasamprzód Kowalskiemu, przywódcy marjawitów, prawo wyborcze. Kiedy przedstawiono komisji wyrok, skazujący Kowalskiego, komisja odebrała prawo wyborcze Kowalskiemu, który zaskarżył orzeczenie komisji do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy wychodząc ze stanowiska, że komisja nie miała prawa anulowania własnej uchwały prawomocnej zniósł jej orzeczenie i polecił zapisać Kowalskiego na listę wyborców. Jak wiadomo, Kowalski popiera gorąco listę BB.

ŻYCIE KATOLICKIE

Dzień śpiewu kościelnego.

Dzień św. Cecylii, patronki muzyki kościelnej, 22-go listopada jest dniem śpiewu kościelnego, dniem propagandowym na rzecz idei i zadań chórów kościelnych.

W dniu tym lub w najbliższą niedzielę Związek chórów kościelnych w Polsce zaleca organizowanie akademii, wieczornic i koncertów religijnych, aby tą drogą spopularyzować cele chórów kościelnych i pozyskać większą liczbę członków. Materiał odpowiedni do odczytów znaleźć można łatwo w miesięczniku „Muzyka kościelna”, wychodzącym w Poznaniu, ul. św. Marcina 8. Związek prosi księży proboszczów o pouczenie wiernych o śpiewie kościelnym i chórach oraz o pomoc organizmowi w urządzaniu akademii. W dniu św. Cecylii lub w najbliższą niedzielę członkowie chórów przystępują wraz ze swymi kierownikami do wspólnej Komunii św. (Kap.)

Jak będzie podróżował Ojciec św.

Z Rzymu piszą: Jeszcze przed paru tygodniami południowo-wschodnią część słynnych Watykańskich ogrodów robiła wrażenie okopów wojennych. Głębokie doły, góry piasku, żwiru i kamieni, porożucane tu i ówdzie szyny kolejowe, — ten chaotyczny obraz powstał na miejscu pięknych starannie utrzymanych gazonów. Kilkuset robotników pracowało nad budową pierwszej watykańskiej linii kolejowej.

Dziś prace są na ukończeniu. Za kilka tygodni kolej będzie całkowicie wykonana. Zostanie ona połączona z dworcem rzymskim i od tej chwili Ojciec św. będzie mógł rozpocząć swoje od dawna już zapowiadane podróże, wsłuchać do pociągu na własnym terytorium.

W związku z tem rozpoczęto pertraktacje z pewną medjołańską fabryką wagonów kolejowych w sprawie budowy specjalnego papieskiego pociągu.

Pociąg ten ma się składać z sześciu wozów ciemnoczerwonego koloru, które z zewnętrznej strony będą upiękzone wielkimi papieskimi herbami z brązu.

Nad herbem na pierwszym wozie będzie umieszczona wielka korona, gdyż w wozie tym będą urzędzone osobiste apartamenty Ojca św. — sypialnia, gabinet i jadalnia. Wewnątrz wóz zostanie

obity ponsowym jedwabiem, zaś sufity zostaną upiękzone malowidłami i freskami roboty najwybitniejszych malarzy włoskich. Przy sypialni zostanie urządzone małe łazienko.

Drugi wóz będzie przedstawiał salę tronową. Trzeci — kaplicę. Następny — salon, jadalnię i czytelnię dla pralatów, którzy będą towarzyszyli Papieżowi podczas jego podróży. Piąty wóz — sypialnię pralatów. Wreszcie szósty wóz będzie mieścił kuchnię i ubikacje dla służby i straży.

Dokąd odbędzie Ojciec św. pierwszą podróż tym pociągami? Jak informują ze sfer watykańskich od chwili, gdy w zdrowiu Ojca św. zaszła znaczna poprawa, wyraził on już niejednokrotnie chęć odbycia podróży po Włoszech. — Chciałbym urzędować jeszcze raz miejscowości, gdzie przebywałem za młodych lat — miał oświadczyć Ojciec św.

Co się tedy wyjazdu poza granicę Włoch, żadnej decyzji w tej kwestii jeszcze nie powzięto.

Synod krajowy w Polsce.

(KAP) Prócz soboru powszechnego, który zwołuje i któremu przewodniczy Papież lub jego legat, prawo Kościoła Katolickiego przewiduje również synody krajowe (narodowe), prowincjo-

nalne i diecezjalne. Synody krajowe zwołuje i przewodniczy im patriarcha lub prymas, prowincjonalne — metropolita diecezjalne — ordynariusz diecezji.

W Polsce przedrozbiorowej zwoływane były zarówno synody prowincjonalne jak i diecezjalne. Ostatni synod krajowy w okresie przedrozbiorowym odbył się w r. 1643 w Warszawie pod przewodnictwem arcybiskupa Macieja Lubieńskiego.

Episkopat Polski postanowił nawiązać do tradycji synodów krajowych, uchwalając zwołanie takiego synodu. Dąży do zwołania synodu krajowego dotąd nie wyznaczono; będzie to zależało od postępu prac przygotowawczych. Episkopat Polski wyłonił specjalną komisję XX. biskupów do prac, związanych z zwołaniem synodu krajowego, w następującym składzie: ks. kardynał Prymas August Hlond (prezes), ks. biskup podlaski, dr. Henryk Przeździecki (sekretarz), oraz ks. biskup przemyski, dr. Anatol Nowak, ks. biskup sufragan warszawski, dr. Antoni Szlagowski, jako członkowie.

Ojciec św. w liście apostołskim do Episkopatu Polski wyraził swe zadowolenie i uznanie dla inicjatywy zwołania synodu krajowego.

Z Litwy.

Pobicie na cmentarzu uczniów Polaków.

W dzień zaduszny na cmentarzu w Poniewieżu wynikła bójka, podczas której zostali dotkliwie pobici 3 uczniowie gimnazjum polskiego i kilka dziewcząt, za śpiewanie polskich pieśni religijnych. Napadu dokonała banda szaulisów. (d)

Aresztowanie rzekomych szpiegów.

KOWNO. (Pat.) W gminie kuczyńskiej zostali aresztowani Wilkejs i Sirutis pod zarzutem uprawiania szpiegowstwa na rzecz Polski.

Zjazd starostów powiatowych.

KOWNO. (Pat.) Wczoraj został zamknięty zjazd starostów powiatowych. Na zjeździe omawiano sprawę zniesienia stanu wojennego i wprowadzenia wzmacniającej ochrony. Poruszono również sprawę duchowieństwa w związku z ostatnią odezwą episkopatu. Odezwa ta została odczytana we wszystkich kościołach, przyciemniając ją amboną, wyjaśniając treść odezwy, wygłaszali przemówienia przeciwstawne. Doszło do tego, że radjostacja kowieńska zmuszona była przerwać transmisję mszy świętej podczas wygłaszania kazania. Wystąpienia księży sprawiają na Litwie rado-

wo i administracji poważne kłopoty.

12 listopada zwołanie Sejmiku Kłajpedzkiego.

Gubernator kraju Kłajpedzkiego na podstawie art. 12 statutu ogłosił akt zwołania Sejmiku Kłajpedzkiego. Sejmik zbierze się 12 b. m.

Listy pasterskie — otwarcie wypowiedzenia walki.

„Berl. Tag.” donosi z Kowna, iż stosunki między rządem litewskim a Watykanem są w przeddzień zerwania. List pasterski biskupów litewskich oznacza otwarcie wypowiedzenia walki rządowi litewskiemu. W litewskich kołach politycznych mówi się, iż w związku z listem pasterskim nuncjusz papieski Bartoloni zostanie odwołany. Rząd litewski w żadnym wypadku nie zamierza zmienić swego stanowiska. Przypuszcza się, iż chrz. — demokraci wykorzystają obecną sytuację, aby przysporzyć rządowi trudności.

KRONIKA.

Sprawy administracyjne.

— **Wice-minister Skarbu w Wilnie.** Do Wilna przybył wice-minister Skarbu, p. Starzyński. (d)

— **Komunikat wileńskiego okręgowego urzędu miar.** W roku bieżącym podlegają następującej legalizacji stosowane w obrocie publicznym narzędzia miernicze, które nie posiadają cech legalizacyjnych 1929 i 1930 roku.

W związku z tem, przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, znajdujące się na terenach poszczególnych komisariatów m. Wilna, wzywają się do ogłoszenia do Urzędu Miar w Wilnie (ul. Trocka 10) celem uzyskania legalizacji wymienionych narzędzi mierniczych w następujących terminach:

z terenu I i II komisariatu w terminie od 20-go października b. r. do dnia 10-go listopada b. r., z terenu III i IV komisariatu w terminie od dnia 11-go listopada 1930 r. do dnia 1-go grudnia 1930 r., z terenu V, VI i VII komisariatu w terminie od dnia 1-go grudnia do dnia 20-go grudnia b. r.

Narzędzia przyjmują się do legalizacji w dni urzędowe od godz. 8^{1/2} do 12-tej.

Za używanie w obrocie publicznym narzędzi mierniczych nieposiadających prawomocnych cech legalizacyjnych winni być karani administracyjnie, narzędzia zaś te będą uniezdatnione do użytku, względnie zniszczone lub skonfiskowane na rzecz Skarbu Państwa.

Wiadomości kościelne.

— **O pomysłowości wyborów** odprawiona zostanie Msza św. d. 9 listopada o godz. 10 w kościele

nie Wilna złożone zostaną wieńce i kwiaty. Magistrat polecił w dniu tym iluminować groby bohaterów. (d)

Sprawy miejskie.

— **Starania o pożyczkę.** Dnia 7 b. m. wyjeżdża do Warszawy wice-prezydent miasta, który poczyni starania w B. G. K. o pozyskanie 150 tys. zł. na dokończenie budowy szkoły powszechnej na Antokolu.

Jak już podaliśmy, oddział wileński B. G. K. odmówił swego poparcia. (d)

Sprawy sanitarne.

— **Choroby zakaźne w Wilnie.** Wydział zdrowia Magistratu m. Wilna w ubiegłym tygodniu na terenie miasta zanotował następujące choroby zakaźne: Ospa wietrzna 8, tyfus brzuszny 5, plonica 24, błonica 2 (1 zgon), odra 5, róża 1 (1 zgon), krztusiec 3, gruźlica 20 (6 zgonów), jaglica 8, grypa 1. Razem zanotowano 77 wypadków zaszłańców na choroby zakaźne w 8 dni zgonów. (d)

Handel i przemysł.

— **Wzrost drożyzny.** W październiku r. b. drożyzna w Wilnie zwiększyła się o 2,5 proc.

— **Rzeźnicy u p. wojewody.** W dniu wczorajszym p. wojewoda Raczkiewicz przyjął delegację rzeźników w osobie p. Czyża, Wł. Ostrowskiego, B. Wekslera, A. Miłsona i L. Bergsona, która przedłożyła p. wojewodzie swoje postulaty, dotyczące zatargu w rzeźni miejskiej. (d)

— **Eksport i import przez stacje graniczne.** W ubiegłym miesiącu przez stację graniczną Turmonty przewieziono do Litwy 232 wagonów różnych towarów, w tem 40 wagonów węgla i 20 drzewa.

Z Litwy w tymże czasie przybyło 185 wagonów towarów, w tem 30 wagonów ryb i 20 wagonów wyrobów gumowych. Do Rosji sowieckiej przez stację graniczną Zahacie, Olechnowicz i Stolpcę wywieziono 35 wagonów manufaktury, 10 żelaza, 15 maszyn rolniczych, 10 super-fosfatów, 5 cyny, 15 gwoździ i drutu oraz 115 wagonów towarów różnych.

Do Polski w październiku przywieziono 175 wagonów towarów, między innymi 15 wagonów skór, 10 futer, 10 kaloszy i 5 nafty.

Do Prus Wschodnich przez stację graniczną Raczi wywieziono 15 wagonów nierogacizny, 10 drobiu, 5 nabiału, 30 drzewa, 15 wagonów węgla, 2 nafty. Do Litwy przez tę stację wywieziono 10 wagonów manufaktury, 30 węgla, 5 żelaza, 2 wagony cukru. (d)

Poczta i telegraf.

— **W agencji pocztowej Połuknia** (pow. Wilno) z dniem 28 października r. b. zaprowadzono służbę telegraficzną i telefoniczną.

Sprawy kolejowe.

— **Obchód rocznicy czynu kolejarzy w wyzwoleniu Wilna — „Ognisku Kolejowym”.** W niedzielę, staraniem Zarządu Ogniska odbyła się akademja poświęcona 10-jej rocznicy wyzwolenia Wilna od najeźdźców bolszewickich.

Na program złożony się odczyt D-ra Walerjana Charkiewicza, o przebiegu wyzwolenia Wilna, okolicznościowe przemówienie prof. Wierzyńskiego, oraz produkcje orkiestry symfonicznej i chóru pod batutą p. Czerniawskiego.

Na sali oprócz licznie zebranej publiczności znajdował również wice-dyrektor kolei inżyn. Mazurowski.

Sprawy uniwersyteckie.

— **Wykład D-ra Barot,** znanego przyjaciela Polski na temat: „Współczesna Francja kolonialna” odbędzie się w Auli Kolumbowej Uniwersytetu w czwartek 6 listopada b. r. o godz. 7-jej. Ze względu na wielkie zasługi prelegenta około propagandy polskiej we Francji uprasza się o liczne przybycie na odczyt. Wstęp wolny.

Sprawy akademickie.

— **Walne Doroczne Zgromadzenie Kola Medyków U.S.B.** odbędzie się w dniu 7 listopada 1930 r. w piątek o godz. 7 min. 30 w I terminie, a o godz. 8 w II terminie w lokalu Ogniska Akademickiego, Wielka 24.

Sprawy szkolne.

— **Zjazd inspektorów i wzytatorów szkolnych.** Wczoraj rozpoczęły się w Wilnie trzydniowe obrady Zjazdu inspektorów i wzytatorów szkolnych z terenu całej Polski.

W dniu dzisiejszym miasto urządzi wielki bankiet dla gości. (d)

Sądy.

— **Spr. b. posta Roguli.** Dnia 13 b. m. Sąd Apelacyjny rozpatrzywać będzie sprawę b. posta białoruskiego Roguli skazanego wyrokiem sądu okręgowego na 2 lata więzienia za działalność antypaństwową.

Z życia stowarzyszeń.

— **Dzisiejsza Środa Literacka** wypełniona będzie referatem dr. Marjana Morelowskiego, prof. historii sztuki U. S. B., na temat wspaniałego obchodu 100-lecia niepodległości Belgii w r. b. i związanych z tem tematów literacko-artystycznych. W drugiej części p. Jadwiga Wokulska-Piotrowiczowa grać będzie utwory fortepianowe kompozytorów polskich. Początek o 8, Ostrobramska 9. Wstęp dla członków, sympatyków i wprowadzonych gości.

— **Połączone posiedzenie Oddziału T-wa Historycznego** oraz III Wydziału T-wa Przyjaciół Nauk odbędzie się dziś o godz. 6 wiecz. w lokalu Seminarjum historycznego (Zamkowa 11).

Na porządku dziennym dwa odczyty prof. T. E. Modelskiego:

1) Memorjał krzyżacki o sprawach między Witoldem z Zakonem z powodu powstania na Zmudzi w r. 1409.

2) Wywód praw Polski Stanisława Herakliusza Lubomirskiego do ziemi spiskiej z XVII w.

Z życia prawosławnego.

— **Zjazd misyjny duchowieństwa prawosławnego.** W dniach 7 i 8 b. m. odbędzie się w Wilnie misyjny zjazd duchowieństwa prawosławnego diecezji wileńskiej, na który ma przybyć 27 duchownych.

Zjazd omówi sprawę walki z metodystami, baptytami i innymi sektami, oraz wybierze delegata na ogólnopolski zjazd misyjny w Warszawie, na którym będą przedstawiciele wszystkich diecezji prawosławnych.

Zjazd będzie obradował w mieszkaniu arcybiskupa Teodozjusza. Będzie to pierwszy w Wilnie zjazd misyjny duchowieństwa prawosławnego.

— **Sprawa duchownego Kowacza.** Onegdaj powrócił z Warszawy z sesji Synodu Kościoła Prawosławnego w Polsce, arcybiskup Teodozjusz.

Synod odrzucił apelację duchownego A. Kowacza, który na mocy uchwały arcybiskupa Teodozjusza został zwolniony ze stanowiska prefekta w gimnazjum białoruskim w Wilnie.

Sprawy białoruskie.

— **Zdradziecka Białoruś sowiética.** „Białoruski Klicz” donosi, że b. nauczyciel wileńskiego gimnazjum białoruskiego Bogdanowicz brat b. senatora Bogdanowicza po przybyciu do Mińska został aresztowany i od miesiąca znajduje się w więzieniu mińskim.

Dobroczynność.

— **Wdowa z 3-giem drobnych dzieci** pozostająca w skrajnej nędzy błaga o pomoc. Ofiary w ubraniu dla dzieci żywności, oraz pieniądze prosi skierować na mieszkanie: Lwowska 57, m. 3 lub Administracja naszego pisma Dominikańska 4.

Sprawy żydowskie.

— **Przyjazd Żabotyńskiego.** W Wilnie bawi znany żydowski rewizjonista, sionista Żabotyński, który konferuje z miejscowymi działaczami politycznymi. (d)

Kronika policyjna.

— **Obzwadnienie furjanta.** Paweł Liber, lat 27, z zawodu malarz, zamieszkały przy ul. Zaciśce 13, posprezował się z żoną. Jak zwykle po sprzeczce nastąpiła pijatyka i bijatyka.

Przedmioty polamane wyleciały przez poluczone okna. Żona i teściowa schroniły się do sąsiadów, obawiając się o swe życie.

Wtedy Liber uzbroidł się w siekierę i stanął na progu tamując przejście do swego mieszkania.

W żaden sposób nie można było usunąć furjanta, któremu z rozrządzonej ręki obficie płynęła krew.

Wznowiona straż ognia skutecznie użyła sikawki. Po udzieleniu pomocy lekarskiej przez Pogotowie Ratunkowe Pawła Libera zamknięto w areszcie centralnym. (s)

— **Dziecko zatruto się mydłem.** Wskutek nieuwagi matki dotkliwie się zatrul mydłem 5 letni Ryszard Mościbrodzki (zaulek Majowej 6). Po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej przez Pogotowie Ratunkowe dziecko ułożowano w szpitalu Dzieciątka Jezus.

— **Napad.** Na przechodzącego ul. Kalwaryjską Lewina Borucha (Kalwaryjska 76), napadło kilku uzbrojonych w kije osobników, którzy go pobili do utraty nieprzytomności. Lewina odwieziono w stanie ciężkim do szpitala żydowskiego. (d)

— **Kradzież garderoby.** W dniu 4 b. m. Kowieński Lejba, M. Pohulanka Nr. 11 zameldował o kradzieży garderoby męskiej i damskiej, oraz innych rzeczy na sumę 760 złotych.

— **Okradzenie studentów.** W dniu 3 b. m. nie szkodę Zwojskiego Bohda-

ZEGAREK PODZIWIANY PRZEZ CAŁY ŚWIAT

na, Szackiego Piotra i Jabłońskiego Zygmunt, studentów, zam. w bursie Akademickiej, przy ul. Bakstza Nr. 11 nieznanymi sprawcy skradli garderobę, oraz bieliznę łącznej wartości 458 złotych.

— **Pochwycenie złodziejek na gorącym uczynku.** W dniu 3 b. m. w sklepie galanterijnym Wilery Krauze przy ul. Wileńskiej Nr. 16 zostały zatrzymane na gorącym uczynku kradzieży Helena i Marja Kocoutkówny, Antokolska 120. Przy wymienionych znaleziono różne rzeczy galanterijne pochodzące z kradzieży w sklepie Fina, przy ul. Wileńskiej Nr. 17. Podczas rewizji w mieszkaniu Kocoutkównien znaleziono różne rzeczy pochodzące z kradzieży w sklepach galanterijnych, wartość których wynosi około 1000 złotych.

— **Teatr, muzyka i sztuka.**

— **Teatr Miejski na Pohulance.** Dziś przedstawienie popularne po cenach najniższych od 30 gr. Szerriffa „Kres wędrowki”.

— **Skrypcze Surienne.** Głośna sztuka rosyjska E. Surguczewa ukaże się poraz pierwszy w plątek.

— **Teatr Miejski w „Lutnia”.** Dziś przedstawienie popularne o godz. 8 w. Erwina „Pierwsza pani Frazerowa”.

— **„Nie rzucaj mnie Madame”.** Próby z ostatniej nowości repertuarowej „Nie rzucaj mnie Madame” S. Kiedryńskiego dobiegają końca.

— **Przedstawienie dla młodzieży szkolnej w Teatrze na Pohulance.** W sobotę o godz. 3 m. 15 punktualnie po cenach najniższych od 30 gr. Szerriffa „Kres wędrowki”.

— **„Młody las”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze na Pohulance w niedzielę nadchodząca o g. 3 min. 30 po pol. po cenach znizowanych Hertzta „Młody las”.

— **Koncert L. Sobinowa** odbędzie się we środę 12 b. m. w Teatrze Miejskim „Lutnia”.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.

— **„Widma”** na przedstawieniu popołudniowym w Teatrze „Lutnia” w niedzielę, dnia 9 listopada o godz. 3 min. 30 po pol.</

Z KRAJU.

Zlikwidowanie szajki przemytniczo-spiegowskiej w Suwalszczyźnie.

Władze śledcze przy udziale organów KOP zlikwidowały niebezpieczną szajkę spiego-wsko-przemysłową, działającą na pograniczu polsko-litewskim i pruskim, w rejonie Filipowa i Wiżajna. W Suwalszczyźnie Aresztowano 9 osób.

Szajka ta od dłuższego czasu grasowała w Suwalszczyźnie i przemycała do Litwy i Prus prze-

szo 30 poborowych i przestępców, pobierając „za głowę” po 8—10 dolarów. Ponadto członkowie szajki uprawiali wywiad na rzecz Litwy i Niemiec. Funkcjonariusze wywiadu zbierający materiał segregowali i sprzedawali dla biur wywiadowczych w Prusach Wschodnich i Litwie.

Aresztowanych osadzono w więzieniu. d

Doksyce chcą być gminą wiejską.

Wczoraj do p. wojewody wileńskiego zgłosiła się delegacja m. Doksyce na czele z byłym posłem Wygodzkim z Wilna, która interwenjowała u p. wojewody w sprawie przyłączenia m. Doksyce do gminy wiejskiej. Dotychczas Doksyce były miastem wydzielonym i kosztą utrzymania Magistratu spadały na mieszkańców. (d).

Pochwycenie komunistycznych agitatorów wyborczych.

Władze bezpieczeństwa publicznego w rejonie Hudorowicz w pow. wilejskim aresztowały dwóch emisariuszy sowieckich, przybyłych z Mińska na agitację przedwyborczą.

U jednego z wyrotowców niejakiego Gordona znaleziono 2 walizki, naladowane bibułą komunistyczną. d

Zemsta kłusowników.

Wczoraj rano w pobliżu wsi Piaski gm. dziewienskiej w leśniczówce Kozaczki wybuchł groźny pożar.

Z POGRANICZA.

Ruch graniczny polsko-łotewski.

Na podstawie przepustek granicznych w ubiegłym miesiącu do Łotwy przekroczyło 272 osób z towarami i żywym inwentarzem. W tymże okresie do Polski przybyło 302 osób.

Wartość towaru przeniesionego i przewiezionego przez granicę polsko-łotewską wynosi około 10.000 zł. (d)

Aresztowanie szpiega.

W pobliżu Trok na granicy

Pastwą płomieni padły 2 budynki ze zbożem i narzędziami rolniczymi.

W wyniku dochodzenia ustalono, iż pożar powstał wskutek podpalenia przez kłusowników, którzy z zemsty za aresztowanie ich towarzyszy przez Kozaczek spalili mu dobytek.

Podjął wszaczą poszukiwania za palącymi. d

Echa posiedzenia Rady miejskiej w Trokach.

Korespondent nasz, omawiając posiedzenie Rady miejskiej w Trokach zaznaczył o przemianowaniu ul. Kowieńskiej na Karaimską. W związku z tem od burmistrza miasta Trok p. Łakowicza otrzymujemy wyjaśnienie, że przemianowanie części ul. Kowieńskiej na ul. Karaimską nastąpiło nie na wniosek Magistratu, lecz na wniosek pisemny radnych—uła-hasana S. Firkowicza i J. Zajackowskiego. Przeciwno temu wnioskowi głosował tylko jeden radny nie należący do B. B. W. R. Natomiast wniosek przemianowania tej ulicy na ul. Lejonów nie został zgłoszony.

— Doroczne walne zebranie sekcji bokserskiej W. K. S. „Pogoń” odbędzie się dn. 6 b. m. o godz. 6-ej w lokalu Okręgowego Ośrodka W. F. ul. Ludwisarska 4. Na porządku dziennym m. i. wybory nowych władz.

Piłka nożna K. S. „Drukarz” — R. K. S. „T. U. R.” 8:2 (5:2).

W ubiegłą niedzielę na boisku 6 p. p. leg. na Antokolu, przy bardzo niesprzyjającej pogodzie K. S. „Drukarz” w ładnej grze rozprawił się z „Tur'em”, wygrywając lekko w stosunku 8:2.

Młoda drużyna zwycięzców

ujęto podejrzanego osobnika, który uprawiał wywiad na rzecz Litwy.

Szpiega skierowano do dyspozycji władz. d

Tępienie przemytnictwa.

W miesiącu październiku na terenie pogranicza polsko-litewskiego, organa K. O. P. skonfiskowały przemyt w postaci jedwabiu, futer, tytoniu, kropli Hofmana, sacharyny i t. p., wartości około 38.000 zł. 40 osób oskarżonych o przemytnictwo oddano do dyspozycji władz sądowych. (d)

Sport.

Konkurs na utwór literacki.

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na utwór literacki (powieściowy, dramatyczny, zbiór poezji) o motywach sportowych.

Konkurs ten zapewne zgromadzi szereg prac znanych już literatów, jak i da chyba młodym bodźca.

Bugata dziedziina życia sportowego stanie się tematem jednej powieści, niejednego dramatu, lub wiersza, który odzwierciedli piękno sportowego życia.

Ministerstwo wyznacza 20.000 zł. na nagrody. Termin składania prac upływa 1 listopada 1931 r.

Lektorat W. F. w O. S. B.

Wzorem uniwersytetów zagranicznych otwarty zostanie i w Wilnie lektorat wychowania fizycznego, który zaczyna swoją ogromną zainteresowanie całego społeczeństwa. Jedni nie mogą zgodzić się z tą myślą, że sport trafia do wykładowych sal uniwersytetu obok nauki o prawie rzymskiemu.

Wychowanie fizyczne przestanie być wyłącznie zabawą lecz otrzyma podstawy fachowe.

Wykładowcą ma zostać jakoby p. Konstancy Pietkiewicz (naukowiec gimnastyki gim. A. Mickiewicza), a praktykę ćwiczenia prowadzić będzie przeważnie p. Malanowski razem z p. Pietkiewiczem.

Rozpoczęcie gimnastyki w A. Z. S.

Od tygodnia rozpoczęły się treningi zaprawia gimnastycznej pań i panów w sali gimnastycznej A. Z. S.

Wszelkich informacji udziela sekretariat związku codziennie od 19 do 21.

Ja. Nie.

— Doroczne walne zebranie sekcji bokserskiej W. K. S. „Pogoń” odbędzie się dn. 6 b. m. o godz. 6-ej w lokalu Okręgowego Ośrodka W. F. ul. Ludwisarska 4. Na porządku dziennym m. i. wybory nowych władz.

Piłka nożna K. S. „Drukarz” — R. K. S. „T. U. R.” 8:2 (5:2).

W ubiegłą niedzielę na boisku 6 p. p. leg. na Antokolu, przy bardzo niesprzyjającej pogodzie K. S. „Drukarz” w ładnej grze rozprawił się z „Tur'em”, wygrywając lekko w stosunku 8:2.

Młoda drużyna zwycięzców

ujęto podejrzanego osobnika, który uprawiał wywiad na rzecz Litwy.

Szpiega skierowano do dyspozycji władz. d

Tępienie przemytnictwa.

W miesiącu październiku na terenie pogranicza polsko-litewskiego, organa K. O. P. skonfiskowały przemyt w postaci jedwabiu, futer, tytoniu, kropli Hofmana, sacharyny i t. p., wartości około 38.000 zł. 40 osób oskarżonych o przemytnictwo oddano do dyspozycji władz sądowych. (d)

poprawia się z meczu na mecz i przy treningu będzie najgłośniejszym kandydatem do tytułu mistrza kl. B w przyszłym sezonie.

Zarząd A. Z. S-u Wilno

podaje do wiadomości ogółu Koleżanek i Kolegów, że z dniem 28 b. m. zostały uruchomione ćwiczenia damskiej i męskiej kompletów gier ruchomych (piłka siatkowa i koszykowa wraz z odpowiednią zaprawą) prowadzone przez znanego fachowca i zawodnika p. Malanowskiego.

Ćwiczenia te odbywają się dwa razy tygodniowo we wtorki i czwartki dla pań od godz. 20-ej, dla panów o godz. 21-ej.

Od dnia 31 listopada w poniedziałki i piątki o tych samych godzinach będą prowadzone ćwiczenia gimnastyczne pod kierownictwem absolwenta Stokholmskiego Instytutu Wych. Fiz. p. Pietkiewicza.

W dniach najbliższych w sali gimnastycznej A. Z. S-u w Gmachu Głównym U. S. B. zostaną też uruchomione sekcje Szermierczej i Bokserskiej.

Zapisy i informacje załatwiane są w Sekretarjacie A. Z. S-u w Gmachu Gł. Uniwersytetu w podwórzu Skargi od godz. 19 do 21.

Z sali sądowej.

Proces o zabójstwo z wyroku K. P. Z. B. w Wilnie.

Dziś na wokandzie III wydziału karnego sądu okręgowego znajdzie się głośna sprawa o zamordowanie z wyroku komunistycznej partii zachodniej Białorusi na osobie członka partii, niejakiego Nuty-Izraela Szwarcojga, który popadł w podejrzanie, iż jest konfidentem policji, bowiem, jako pełnomocnik komunistyczny listy Nr. 13 „Jedności Robotniczo-Chłopskiej” przy wyborach do Sejmu w r. 1928, wbrew zyczeniu partii, uisniwał cofnąć tę listę.

Szwarcojga w nocy na 6 lutego 1928 r. wywabiono na t. zw. Hrybiski i tu ostrem narzędziem zadano mu cały szereg ran w głowę, tułów i kończyny, wskutek których nastąpiła śmierć.

Wdrożone w tej sprawie śledztwo ustaliło, iż zabójstwa dokonali komuniści, jakób Perewski i kierownik wydziału wiejskiego okręgowego komitetu K. P. Z. B. Piotr Krumiński vel Michał Słusarski, znany pod pseudonimem „Marek”.

Rodzina żąda 20 tysięcy dolarów odszkodowania.

Dziś przed sądem okręgowym stanie Feliks Turkowski, wywiadowca wydziału śledczego oskarżony o zabójstwo przez pomyłkę kupca Rutsztejna.

Wypadek miał miejsce w nocy na ul. Słowackiego.

Powracającego do domu z zawiązkami w ręku Rutsztejna, pełniący w tej okolicy służbę obserwacyjną Turkowski wziął za złoczyńcę i wezwał go do zatrzymania się.

Rutsztejn sądząc, iż to jest napad na niego rzucił się do ucieczki, lecz ugodzony został kulą policjanta i zmarł.

Rodzina zabitego Rutsztejna wystąpiła przeciwko Skarbowi Państwa o odszkodowanie w kwocie 20 tysięcy dolarów.

W obronie podobnego wystąpił mec. Jasiński i Kulikowski, zaś powodów cywilnie popierają mec. Paschalski z Warszawy i adw. Rudnicki.

Sprawa ta budzi duże zainteresowanie, ze względu na precedens zasadniczy, czy skarb ponosi odpowiedzialność za czyny urzędników państwowych.

Ruch wydawniczy.

Obaj zbrodniarze zbiegli i ślad po nich zaginął.

Dopiero po dłuższym czasie, władze dowiedziały się, iż poszukiwany Krumiński po spełnieniu zbrodni, wraz ze swą przyjaciółką Belą Krupiecką (pseudonim „Marusia”), wyjechał do Warszawy, gdzie brał intensywny udział w życiu partii pod imieniem „Andrzej”. Za działalność tę, został przez władze bezpieczeństwa ujęty, a sąd skazał go na 7 lat ciężkiego więzienia.

Odsiadując już więzienie, Krumiński wysiadł do swych towarzyszy listy, t. zw. grypsy, które później odnalezione zostały u dwóch więźniów-komunistów, osadzonych w Warszawie i Białymstoku.

Z „grypsów” tych władze dowiedziały się, iż „Andrzej” skazywany i „Marek” poszukiwany za zabójstwo Szwarcojga, jest tą samą osobą, a wobec tego postawiono go w stan oskarżenia i dziś będzie odpowiadał za tę zbrodnię.

Skład sądu stanowią pp. sędziowie: Sienkiewicz, Brzozowski i Kaling.

Oskarżenie wnosi wice-prokurator p. Zdanowicz.

Do obrony oskarżonego zgłosił się generały obrońca komunistów adw. Duracz z Warszawy.

Sprawa o omyłkowe zabójstwo Rutsztejna.

Rodzina żąda 20 tysięcy dolarów odszkodowania.

Dziś przed sądem okręgowym stanie Feliks Turkowski, wywiadowca wydziału śledczego oskarżony o zabójstwo przez pomyłkę kupca Rutsztejna.

Wypadek miał miejsce w nocy na ul. Słowackiego.

Powracającego do domu z zawiązkami w ręku Rutsztejna, pełniący w tej okolicy służbę obserwacyjną Turkowski wziął za złoczyńcę i wezwał go do zatrzymania się.

Rutsztejn sądząc, iż to jest napad na niego rzucił się do ucieczki, lecz ugodzony został kulą policjanta i zmarł.

Rodzina zabitego Rutsztejna wystąpiła przeciwko Skarbowi Państwa o odszkodowanie w kwocie 20 tysięcy dolarów.

W obronie podobnego wystąpił mec. Jasiński i Kulikowski, zaś powodów cywilnie popierają mec. Paschalski z Warszawy i adw. Rudnicki.

Sprawa ta budzi duże zainteresowanie, ze względu na precedens zasadniczy, czy skarb ponosi odpowiedzialność za czyny urzędników państwowych.

K. o. s.

Aleksander Tyszyński.

(w 50 rocznicę zgonu).

Do najsynniejszych kolegów Juliusza Słowackiego w dawnym uniwersytecie wileńskim należał bezspornie Aleksander Tyszyński, jeden z najwybitniejszych krytyków literatury ojczystej, zmarły przed pół wiekiem w rodzinnej Miasocie pow. Wilejskiego, a spoczywający na cmentarzu w Radoszkowiczach.

Profesorami Tyszyńskiego na wszechniewiłeńskiej, których groby znajdują się na cmentarzach miejscowych, (piszemy to ex re obecnych obchodów zaduszych)—byli ks. Ignacy Borowski, znany przedewszystkiem jako wybitny kaznodzieja przy kościele św. Jana oraz Stanisław Hryniewicz, który wykładał w dawnym uniwersytecie wileńskim literaturę łacińską, obaj spoczywają na Rosie. Prof. Leon Borowski, ten który ukształcił najznakomitszych poetów i prozatorów polskich pierwszej połowy

XIX w., wreszcie prof. Szymon Zukowski, który nauczał literatury greckiej, ci dwaj spoczywają na cmentarzu po Bernardyńskim. Mogiła prof. Zukowskiego, jak dotychczas, nie jest znana badaczom tego cmentarza.

Aleksander Tyszyński, aczkolwiek urodził się w Petersburgu w 1811 r. pierwsze lata dziecięce spędził w kraju, mianowicie w Miasocie, poczem nauki pobierał w szkole średniej w Mołodecznie, w tym znanym zakładzie, w którym przedtem kształcił się Tomasz Zan. Na uniwersytecie wileńskim słuchał kursów prawa i administracji i tamże otrzymał stopień kandydata nauk moralno-politycznych w 17-m roku swego życia.

Następnie wróciwszy do Miasoty oddał się poważnym studjom nad Szekspirem i starożytnymi tragikami. Wówczas to z wyborów pełnił obowiązki sędziego gubernjalnego mińskiego do spraw granicznych. W r. 1837 głosił on w Petersburgu swą pierwszą pracę *Amerykanka w Pol-*

sko. W tej powieści wyłożył dzieje literatury polskiej.

W roku następnym udał się A. T. do Warszawy i tam pracami swemi zasiał *Piśmiennictwo krajowe*, wyd. przez Hipolita Skimborowicza, tudzież *Przegląd Warszawski*. Był on jednym z pierwszych założycieli *Biblioteki Warszawskiej*, którą zasiał licznymi utworami swego oryginalnego pióra, zwłaszcza z zakresu krytyki literackiej. Z tych rozpraw powstało 3 tomowe dzieło, p. t. *Rozbiory i Krytyki*, które Wolf w r. 1854 w Petersburgu ogłosił.

Rzeczono prace najsluszniej zjednały Tyszyńskiemu imię jednego z najświetniejszych pisarzy polskich. Beletrystą był on mniem zdolnym, natomiast jako krytyk zaliczony został do najcelniejszych.

Do jego rzeczy najlepszych, podanych w *Bibliotece Warszawskiej* należą bezwątpienia: *Rys historyczny oświecenia Słowian i Początki filozofii krajowej*. Utworzył p. t. *Morena czyli powieści blade* (druk w Warszawie w 1842 roku) nie podobna zaliczyć do

jego rzeczy udanych

W r. 1855 A. Tyszyński porzucił służbę rządową i przeniósł się znnowu do Miasoty. W r. 1866 powołany został nasz uczony do Warszawy na stanowisko profesora literatury polskiej w Szkole Głównej, gdzie pozostawał aż do r. 1869, mianowicie do czasu przemianowania tej instytucji na uniwersytet rosyjski.

Wówczas to przygotował Tyszyński do druku 2 tomowe, nader wartościowe dzieło, p. t. *Pierwsze zasady krytyki powszechnej*, wydane w Warszawie w r. 1870. W ostatnich latach życia zamieszkał Tysz. głównie swe prace w *Bibl. Warsz. i Kronice Rodzinnej*.

Z prac ogłoszonych oddzielnie, wymienić należy *Dwie switezianki, czyli rzut oka na ostatni okres poezji polskiej* (Warsz. 1861), *Wizerunki polskie, zbiór szkiców literackich* (Warsz. 1875), które zawierały następne szkice: *Wincenty Kadłubek jako pisarz, Marcin Bielski najdawniejszy prozaik polski, Wizerunek, poemat z r. 1558, Mikołaja Rya, Szymonowicz i jego sielanki, Szymon Starowolski; El-*

żbieta Drużbacka, Komedja polska w w. XVIII, Wincenty Pol.

Jeśli Józef Ignacy Kraszewski w książce osobnej dał bardzo piękną, rzetelną odczyt charakterystykę Władysława Syrokomli pod względem biograficznym, (wyszła ona w rok po zgonie Lirnika wioskowego), to pierwszą bodaj, gruntowniejszą ocenę nie równą autora gawęd i liryków pod względem wartości ich literackiej, jeszcze przed podobnymi krytycznymi pracami Włodzimierza Spasowicza, Aurelego Długoszewskiego, podał właśnie Aleksander Tyszyński w swym szkicu *Ludwik Kondratowicz*.

W r. 1873 krakowska akademia umiejętności zamianowała T. swym członkiem. Po ustąpieniu z wszechniewiłeńskiej, zamieszkał Tyszyński już na stałe w umiłowanej swej Miasocie, gdzie też 5 listopada 1880 r. dokonał pracowitego żywota.

Trafną charakterystykę twórczości naukowej A. Tyszyńskiego zawarł dr. J. Bieliński w swym szacownym *Uniwersytecie Wileńskim* w słowach następujących:

„Cały żywot Tyszyńskiego był nieustanną męczącą niezmordowaną walką o tryumf świętej prawdy. W pierwszym tomie „Rozbiory i Krytyki” zawarł ułamkową ale oryginalną historję filozofji w języku polskim, a „Pierwsze zasady krytyki powszechnej” są jedynym oryginalnym systematem filozoficznym polskim, zbudowanym na podwalinach historii, oświeconej przez religję; tak jak „Amerykanka” jest pierwszym filozoficznym badaniem historii piśmiennictwa polskiego. Tyszyński jest tedy filozofem polskim, chrześcijańskim, jak Hołowiński, Ziemecka, Goluchowski.

Niechże tych kilka dat z życia i prac jednego z najzasłuższych pisarzy polskich a zarazem jednego z wybitnych luminarzy, wyszłych z dawnej wszechniewiły, już na jej schyłku, przypomni rodakom w dzień święta zaduszek i sam grób jego w Radoszkowiczach, grób na który składamy tę symboliczną wieńcemiatelników.

M. Junosza.

WIEJSKI KINEMATOGRAF

Sala Miejska, ul. Ostrobramska 5

Od dnia 2 do 5 listopada 1930 roku włączanie będą wyświetlane filmy: GRAM: Tygodnik Aktualności № 121 w 1 akcie. Kasa czynna od g. 3 m. 30. Początek seansów od g. 4. Następny program: „Szalony Książę”.

„ANGELITA”

dramat w 10 aktach. Hiszpański tło! Hiszpańskie tańce! W rolach główne: Renee Adoree. NAD PRO-

Najkorzystniej

kupuje się towary gwarantowanej jakości u Głównego. Polecamy na sezon zimowy tweedy na kostiumy i sukienki, flanelę w pięknych deseniach, materiały mundurkowe.

Z powodu wyjazdu

tańca MLECZARNIA z celem urządzeniem przy ulicy Ostrobramskiej 8.

Z dwójka zleγο wybierz mniejsze.

Kino Kol. „OGNIKO”

Dziś i dni następnych. Wielka epopeja z życia poświęconego ojczyźnie przez dziewczę GENEVOIS. Joanna ponosi śmierć męczeńską niwowana.

„Joannę D'Arc”

w historycznym filmie „DZIEWICA ORLEANSKA” aktów 10, w roli tytułowej SIMONNE na stole, zostaje zaliczona do rzędu błogosławionych następnie zaś kanonizowana. Pocz. o godz. 5 w niedziele i s. o. g. 4.

Komitet Rozbudowy miasta Wilna

podaje do wiadomości, że przy podziale kontyngentu budowlanego roku następnego będą rozpatrzone tylko te podania, które zostaną złożone do Komitetu przed pierwszym grudnia roku bieżącego wraz z dokumentami (wyciągiem hipotecznym, zatwierdzonym projektem budowy, kosztorysem).

Przewodniczący Komitetu Rozbudowy Vice-Prezydent m. Wilna (W. Czyż).

AKUSZERKI

AKUSZERKA Marja Laknerowa Przyjmuje od godz. 9 do 7 w. Kasztanowa 7m 5. WZP69.

ZGUBY

Zg. ks. wojsk. wyd. przez P.K.U.—Wilno, na imię Jana Mozel-Mozelewskiego, zam. w Wilnie un. się. 4206—00

Mieszkania i pokoje

Duży, b. ładny umeblowany pokój w dzielnicy Antokolskiej (przed kościołem św. Piotra i Pawła) do wynajęcia dla samotnych. Wszelkie wygody. Adres w Administracji. 1677—2

AKUSZERKI

2-3-4 pokoje z kuchnią w okolicach Zakretowej, Sw. Jacka, Piaskowej, Nazaretu poszukuję od zaraz, Piłomont 12 m. 1. 429—2

Pokój do wynajęcia.

Od 4 do 5 1/2 godz. ul. Dąbrowskiego 10 m. 7. 4222—2

Mieszkanie z 3 pokoi

odnowione z wygodami do wynajęcia ul. Krakowska № 51 informuje dozorca. 4224

KUPNO-SPRZEDAŻ

„CENTROPAK” poleca WĘGIEL górnośląskich kopalni lepszych gatunków z dostawą w każdej ilości oraz DRZEWO OPALOWE suche i zdrowe, gatunków: brzoza, ołcha i sosna

B I U R O: ul. Zamkowa 18, telefon 17-90. S K Ł A D: ulica Kijowska 8, telefon 9-99.

Do sprzedania NA RATY

działeczki ziemi pod leśniczką po 10 gr. kw. metr oraz centrum z budynkami przy zrosie Wilno—Warszawa. Miejscowość sucha, zdrowotna, wysoko położona, otoczona osnowami lasami. Dojazd na miejsce autobusem o 45 minut prawie co godzina. Kościół, światła elektryczne, telefon, polejca na miejscu. Majątek Poluknia właścicielka Rożnaka lub w Wilnie ul. Zamkowa 18 m. 20 od godz. 4—5 w domu. 704

Osobnik

w pobliżu centrum z wolnym mieszkaniem o 5 pokojach z kuchnią, placu 400 sąż. kw. sprzedamy za 25000 złotych

Dom H.-K. „Zachęta” Mickiewicza 1 telefon 9-05. 347 0

Sprawy majatkowe

— Czy nie martwisz się z tego powodu, że z każdym dniem stajesz się tęższa?

— O bardzo się martwię. Ale gdybym się nie martwiła ułubiłbym przecież jeszcze więcej.

KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH

STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH W WILNIE ul. Holendernia 12, tel. 13-30

(w gmachu warsztatów Państwowej Szkoły Technicznej) Przyjmują się zapisy do grup LX zawodowej i LXI amatorskiej. POCZĄTEK ZAJĘĆ DN. 6 LISTOPADA R. B.

Nauka jazdy na czterech typach nowoczesnych maszyn. Specjalna sala doświadczeń. Gruntowna praktyka w nowoczesnych urządzeniach warsztatów reperacyjnych. Nauka jazdy bez ograniczenia godzin. Gwarantuje się ukończenie Kursów i złożenie egzaminów bez żadnych dodatkowych opłat. Ułatwia się otrzymanie paszportu do pośrednictwa kursów. Dla p. p. oficerów, i urzędników Państwowych specjalne ulgowe warunki. Zapisy przyjmuje i informacji udziela sekretariat kursów codziennie w godz. od 10-ej do 18-ej ul. Holendernia 12, tel. 13-30. —